

Oponentský posudek diplomové/bakalářské práce

Název práce: Význam spirituality pro kvalitu života seniorů

Autor práce: Lenka Holcová

Obor studia: Sociální a charitativní práce

Posudek vypracoval: Zuzana Bártová, Ph.D.

Datum: 10.5.2023

Práce má jasnou celkovou strukturu, která odpovídá výzkumné otázce a umožňuje autorce představit nejdříve teoretické poznatky v dané oblasti. S těmito poznatky pak autorce pracuje v empirické části. V teoretické části vychází z celé řady relevantních autorů, se kterými kriticky pracuje při rozboru klíčových konceptů jako je spiritualita a kvalita života seniorů. V empirické části pak popisuje výsledky výzkumu, shrnuje je a diskutuje je s ohledem na tři základní oblasti: jak senioři chápou spiritualitu, jak hodnotí kvalitu života a jak se vyrovnávají se smrtí. Práce je dobře napsaná, výzkumné otázky jsou dobře položené a autorka na ně přináší odpověď.

Mé další poznámky se pak spíše týkají toho, jak práci vylepšit. Osobně upřednostňuji v kvalitativním výzkumu shrnutí a diskusi výsledků už ve spojitosti s prezentací výsledků pro jasnější čitelnost výsledků a možnost jasnějšího zakotvení teorie v datech. Ve shrnutí a diskuzi se totiž objevují prvky, které se neobjevují v prezentaci výsledků, např. autorka ve shrnutí mluví o roli rituálu denní modlitby, ta ale nefiguruje v prezentaci výsledků dat kolem rituálu. Tato nedostatečnost v důsledku znamená, že autorka nedostatečně opírá od data svoji odpověď na otázku důležitosti spojení spirituality a kvality života. Z prezentace dat není příliš jasné, jakou roli hraje spiritualita v kvalitě života seniorů. Autorka se více zabývá otázkou vztahu smrti a spirituality. Vzhledem k tomu, že autorka nedefinuje rituály v předchozí teoretické části, není jasné, jaké rituály studovala. Pokud se jen zeptala na „rituály“ bez zúčastněného pozorování každodennosti a bez debaty o tom, co lidé dělají, když se vyrovnávají se smrtí, aniž by se použil termín rituál, mohla získat informace zkreslené jejím vnímáním rituálu a interpretací termínu respondenty. Celkově je pasáž o rituálech velmi krátká, naznačuje vnímání rituálu omezené na pohřby apod.

Otázky odmítnutí výzkumníka patří do metodologické části, ne do diskuze výsledků.

Ocenila bych také více údajů a zamyšlení se nad socio-demografickými faktory zkoumaných osob, protože ty mohou ovlivňovat jejich vnímání výzkumných otázek.

Na začátku autorka zaujímá normativní přístup ke spiritualitě ve větách viz s. 6 „Stáří každý prožívá individuálně dle různorodých specifik, avšak v každém případě je důležité, aby jedinec v období stáří dosáhl smyslu svého života a rozuměl mu“, s. 7 „Spiritualitu jako autorka práce vnímám tak, že vedle materiálního hmotného světa existuje navíc svět duchovní, nezávislý na hmotě.“

Někdy pokulhává stylistické členění vět a argumentační struktura, nejasné větné struktury (např. s. 8).

Práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji 1,5.